

Brzobjavne i zadnje vijesti.

Izvjestaj našeg glavnog stožera.

Beč, 6. jultja (D. u.) službeno se javlja: Bitka kod Krasnika-Zamošća naginje k pobjedi saveznika. Naša provala sjeverno Krasnika obuhvaća je jučer naše središte, koje je doprlo s obje strane Wierpza do Izbice. Na fronti Dnjestra i u Bukovini relativni mir.

Velika talijanska navala, koja je vodila do bitke kod Gorice, sasma je suzbita. Talijani pretrpjeli su ogromne gubitke, te su se morali povući.

Beč, 6. jultja (D. u.) Službeno se javlja.

Rusko bojište.

Vojskom nadvojvode Josipa Ferdinanda u drugoj bici kod Krasnika-suzbijeni, uzmiču Rusi u sjevernoj i sjevernoistočnoj pravcu. Nadvojvodina vojska prodire nakon uspjele provale uz nove uspješne borbe te je jučer boreći se doprla u područje Giečelva i visina sjeverno od Viznice. Pod Priliskom tog napredovanja povlaćo se neprijatelj u na Piepzu preko Tarnagore. Plijen stečen u ovim bojama povišio se na 41 časnika, 11.500 momaka i 17 strojnih puški. Na Bugu i u istočnoj Galiciji položaj je nepromijenjen. Na Zlotilipi na Dnjestru vlada mir

Talijansko bojište.

Borbe u Goričkoj, koje su zadnjih dana zahvatile uvijek veći opseg, razvile su se u bitku jučer uslijed opće navale treće talijanske vojske. Od prilike četiri su neprijateljska kora navališla uz pomoć jakе topničke vatre na našu frontu od goričke mone utvrde do mora, ali bili su sasma suzbijeni i pretrpjeli uzasne gubitke. Uslijed junačkog neprehvalnog držanja naših divnih, u ratu iskušanih četa, osobito hrabre pješadije, ostale su sve naše pozicije bez promjene u našim rukama.

Tako nam junaci na jugozapadnoj granici čuvaju domovinu odlučno i vjerno od neprijateljske premoći. Mogu biti sigurni, da će jim biti zahvalni svi narodi otadžbine i vojska na sjeveru, koja ide od pobjede do pobjede.

Jadran i Hrvati.

Profesor je dr. Günther napisao u „Münchenener Neues-Nachrichten“ interesantan članak, u kojem a tisto etnografsko gledišta raspravlja o talijanskim zahvatima na istočnu obalu Jadrana, pa kao motto svojih radnji stavlja načelo Napoleona III., koje se tako rado isiče u sadajem ratu, t. j. princip narodnosti.

Dante je se, kojega Talijani tako rado citiraju, namjesio, kad. bi za njegova života htjeli Dalmaciju prirobiti zemljama, što godine talijanskim jezikom. On bi pred 600 godina dobio ovakvu megalomansku misao, a onda je Dalmacijom vladala Venecija! — Kooliko li se tek sadašnjost razlikuje od prošlosti!

Profesor Günther ide redom i počinje u Goricom, pa veli, da su u gradu samom u većini Talijani, ali sva je okolica slovenska. Medjutim je i sam grad šaren po narodnosti, ali tako piše profesor M. S. Günther, samih Nijemaca na pr. imade oko 3000. Ovi su Nijemci pale i krivi — priznaje piše, — što su izborni ispadali izo za Slavene, budući da Nijemci onda još njesu bili protiv Talijana, a bojali su

Na srednjoj Soči, u području Krasna i na drugim frontama nema bitnih događaja.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, v. Höfer, podmaršal.

Izvjestaj njemačkog glavnog stana.

Berlin, 6. jultja. (D. u.) Iz glavnog stana javlja se službeno:

Zapadno bojište.

Noću suzbili smo dvije francuske navale kod Les-Epagresa. Plijen pobjede u šumi Le Preté proviđio se je za jedan poljski top, tri strojne puške i jedan pionirski park sa mnogobrojnim materijalom.

Istočno bojište.

Na istočnom smo bojištu zauzeli na juriš jako utvrđenu šumu južno od Bialeblotva te zarobili 500 Rusa.

Jugoistočno bojište.

Na jugoistočnom je bojištu položaj njemačkih četa nepromijenjen.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 4. jultja. (D. u.) Iz glavnog stana javljaju:

Na kaukaskoj fronti kušali su po prilici tri neprijateljske konjaničke regimente blizu granice da dodju iza hrpa našem krilu, ali jih je naše konjanništvo prisililo, da se povuku u istom smjeru od kuda su i došli. Na dardanelskoj fronti bila je pješadska i topnička borba u predjelu kod Ari Urnu. Neprijatelj je upotrebljavao projektele sa usglijivim plinom i takove šrapnele, iz kojih je nakon eksplozije izlazio nekakav zeleni plin. U južnom predjelu Sedil-Bahra postigle su naše čete dobar uspjeh u navalima na neprijateljsko lijevo krilo. Mi smo prodri jurišem na bočede u pojedine dijelove neprijateljskih pozicija. Naše obalne baterije bombardirale su dne 3. jultja kod Sedil-Bahra neprijateljsko topništvo, pješadiju i trijem za zrakoplove.

Na drugim frontama nije se ništa znatnijeg dogodilo.

Bombardement lidža.

Carigrad, 4. jultja. (D. u.) Privatne vijesti javljaju o ponovnom bombardementu na stražaricu i tvornice kod lidža u zaljevu Edre-

mida. Dva neprijateljska broda ispali su bez uspjeha 157 hitaca. Ljudskih žrtava nije bilo.

Carigrad, 6. jultja. (D. u.)

Na dardanelskoj fronti potopila je jedna francuska podmornica pred Sedil-Bahrom jedan francuski transportni brod. Kod južne skupine bacilo je naše topništvo u zrak dne 4. jultja jedno neprijateljsko skladište streljiva, te je prouzročilo jedan požar i eksplozije u nekim njegovim baterijama, i decimiralo je neprijateljsko vojništvo, koje je došlo da ugasi prouzročeno vatru.

One neprijateljske sile nalazeće se u okolici Bassoraha na Eufratu morale su se dati u bijeg.

Talijanski zrakoplov bacio bombe na Trst.

Beč, 6. jultja. Službeno se javlja: Noću na 5. jultja oko 12 sati preletio je talijanski zrakoplov jugozapadno di Trsta i bacio 9 bombi na luku Franje Josipa i na susjedni sporedni kolodvor. Dvoje traćnice kolotećine, koja vodi u zgradu za palenje lokomotiva izzerane su iz svojih mjesta; krov strojne radionice zavoda, te betonski strop gornjeg sprata hangara, što se još gradi, probili su. Nema ljudskih žrtava.

Špijonaža u Rusiji.

Petrograd, 4. jultja. (D. u.) Petrogradska brzobjavna agencija javlja: Izvjestaj velikog generalnog stožera veli: Daljnja istraga u stvari žandarmerijskog pukovnika Missajedova, koji je već usmrćen, dokazala je neosporivu skrivanju njegovih drugova Borisa Freidberga, Schleima i Arona Salszmana. Ovi su bili od ratnog suda osuđeni na smrt na vješalu, te je odsuda bila izvršena dne 1. jultja. Što se drugih optuženika tiče, koncem istrage će se javnosti podeti opisni izvjestaji.

Zepelini nad Londonom.

Amsterdam, 4. jultja. (D. u.) Prama vijestima američanskih listova Zepelini su prigodom noćne navale dne 31. maja 1914 do središta grada Londona, gdje je jedna bomba pala jednu milju daleko od engleske banke. Četili su osobe mrtve, a 70 ranjeni.

Engleski gubici u Dardanelima.

Amsterdam, 6. jultja. Vijest o velikom engleskim gubicima u Dardanelima proizvela je u engleskoj štampi pesimističke komentare. „Morning Post“ veli, da o kakvom uspjehu u Dardanelima nema ni govora. „Daily Mail“ piše, Djeło jos nije ni započelo. Kopnene opretnije bile su važne, ali bezuspješne. Ali Bahi treba zaustaviti. I kada bude ta teska zadatac izvršena, to će biti samo korak naprijed. „Daily News“ upoređuje vijesti iz Galicije sa onima iz Dardanela, koje, gledane u tom svjetlu, jos su uvijek najbogatije sa ratlisa. „Times piše, Iz riječi Asquithovih ne proizlazi, da li je u navedenim gubicima uračunana takodjer mon-

ead, što se na brodivojna potopila. Sada zemlja znade, što nas Dardaneli stoje, i najgore je, mi to moramo zahvatiti našim neprijateljima. Eksplozija je već u početku bila potpuno krivo poduzeta.

Francuski parobrod potonuo u Dardanelima.

Paris, 6. jultja. (D. u.) (Službeno) Francuski je postanski parobrod „Carrage“ potopljen kod Sedilbahra od podmornice. 65 momaka je spašeno, sestorice je nestalo.

Potopljeni parobrodi.

London, 6. jultja. (D. u.) Parobrodi „Grairard“, „Gadsby“, „Goelleta“, „Sumbeam“, te norveški bark „Tiereycross“ potopljeni su od njemačkih podmornica. — Njemačke su podmornice pucale na engleski parobrod „Angloamericana“, te ubile 12 momaka, među njima i kapetana, i ranile mnogo ljudi.

Salandra i Cadorna za rat do buduce jeseni.

„Az Ujssag“ je primio od svog dopisnika iz Lugana sljedeću brzobjavu: Po službenim listovi pisa, da se je Salandra vraćo u Rim pun vjernih nadaj. Prije no što je oduvao iz Udine, pobrinuo se je, da se pomak pokrajinske zastupnice, neka se staraji, da narod mirno i ako je moguće, slijtvo čeka na događaje. O opsadnom ratu ne vjaga mnogo govori, jer i udajanja njegovana riječ može položaj izmjeniti. Rat će možda jos dugo trajati ali on izri, da će međuvremeno zarvisti potpuno Talijana. Slično se je izrazio i Cadorna pred jednim zastupnikom, koji se je osvrnuo na dugotrajnost postojećega boja, veli, da se miru jos za dugo nije nadati. Njegov se ne može očekivati nagla porazna bitka, najmanje na južnom ratištu. Smatraćo se u srplim — reče Cadorna — ako se u lipnju 1916, kući vratim, to vjerojatno je, da će se rat obziati do budućeg jeseni. To izvaja je u Milano proizveo najbogatiji dojam.

Političke struje u Rumunjskoj.

Različiti su politički nazori i mišljenja o sadašnjem i budućem držanju Rumunjske kod ozbiljnih i iskusnih političara i diplomata u Rumunjskoj. Nije potreba baviti se ozbiljno sa onom skupinom, koja nazivja spas Rumunjske na strani četvero-sporazuma. Ova je skupina najglasnija i bući već deset mjeseci, tako da poznamo dostatno njezino uvjerenje.

Najbliže stoji ovoj skupini, barem prividno, stranka, koja je uvjerenja, da mora Rumunjska bezuvjetno stupiti u rat, da ne bi izašla kod konačnog obračuna praznih ruku. Za Stupnike ove struje nalazimo me-

se slovenskoga žiteljstva, koje ih je sa svijm stranu opkoljivalo.

Sasvim je uska obalna erla uz Trst, Grad nepućena Talijanima, što prijete Slovenca, da ne dopru do mora. Već te jedan sat hoda obale opazišti strance, koji dodje u mjesta, koja obično imaju talijansko ime, da se tim jezikom ne će moći sporazumiti sa pućinama. Da, jedva sat hoda od samoga Trsta — u oćinama, kuda vodi tramvaj, znadu talijanski samo — konobar i činovnici. Tim je rečeno dosta o Trstu, kiji uzvješ kratku vladu Francuske i povijesno pripada Austriji sve od godine 1382. Ne valja se dati zamisliti ni tim, što radnici i ludi, gotovo talijanski, premda su oni žiteljstvo okolice, koje je potrebna naguala, da ostavi svoju grad, a rodum su Sloveni i Hrvati. O tom je, veli autor, dobio govorio zastupnik Supilo entiteti. Jednako treba naglasiti, da je ogromna većina namjerenika svoju austrijskih dinstava istog roda, a da nijesu nikakvih Talijani i ako stranci čuju, da govore talijanski. Tršćansko je zatezije posse nezalijansko, a to isto vrijedi i glede Istre.

Sve tamo imade talijanska imena, pa i vanjski dojam je takav: nu to je razum-

ljivo, ako uzetimo u obzir, da je metacka republika vladao tom obalom. Ljudi su većinom mornari i za to govore talijanski, jer je to službeni jezik u „Amstriskom Lloyd“, ali za to nijesu ni postali Talijani. A čim se čovjek odmakne od obale, prikazuje se stvar jos drastičniji: čim od svoje firme, pokazuje se Slavenstvo u svoj svojoj čistoći. Slovenci se i Hrvati tu doćiće, a da nema međju njima točne granice, kada koji „politik“ kakvih ima u Rimu i Milano na stolice, sjedne pred kartu polotoka, pa nadje imena gradova kao na pr. Pinguente, Albona, Pisino, on je dakako tvrdo osvjedočen, da je to „nesuština“ Italija, nu kada bi bilo u tim mjestima da odrzi galsječku skupštinu, ne bi ga ni pet postotaka gradjana razumjelo. Uostalom njemu je svjedstvo, da je medju tim mjestima i Zabrone. Obavda su se jezika — tamo tako izmješala, da imade imena mjesta, gdje pola imena pripada jednom idijomu, a pola drugomu, na primjer Lu-poglavje — Vjeđa glava (?). Jednom riječu Istra nije nikada bila talijanski naruker da je tamo ostavilo dosta tragova gospodstva duboko pale „kraljeje nadračkog mora“. Da je Pula isto njemačko mjesto, treba zahvatiti austro-ugar-

svoj mornarici, koja tamo imade sjedište i ne kani ga promijeniti.

U kvarneru ima mnogo otoka, koji su čisto slavenski: Gros, Krk, Rab i Lošnj. Samo ovi posljednji ima medju stanovništvom veću postotak Talijana, a kao u zim-kor, ječistištvo provog reda morao je talijanski ječji polako uzimati. Ako stupimo u ugarsko-hrvatsko Primorje, konstatiramo, da je Rijeka jedina morskala, što je kraljevina Ugarska u tom svom svojstvu ima, točno u istom stanju kao i Trst. Na Rijeci se govore četiri jezika; 40.000—50.000 stanovnika priznaje talijanski ječji materinskim (?), dok izvane svom sragom prodire hrvatski, njemački gotovo svi razumijaju, a sve se službene proklamacije izdaju mađarskim jezikom. Čim prijedete prijeko Riječine, stojite u hrvatskom predgrađu Susaku, i sve je talijansko tamo daleko radikalnije uklonjeno nego kod Trsta. Isto opaža, što putujete iz Rijeke mimo Senja i Jablanca na jug: hrvatstvo se razvija sve snažnije, na kopnu i na brojnim otocima, koji su djelomice zadržali talijanska i polutalijanska imena.

Sjeverno od Zadra teče dalmatinska granica. I taj je grad jedini, koji nije

dju pripadnicima Bratianujeveg kabineta. U istini nema ova grupa ništa zajedničkoga sa imenovanom, jer ona vodi idealno a ova praktičnu politiku. Kolebanje i nestalnost ministra-predsjednika može se s ovog stanovišta najbolje shvatiti. U doba boja na Karpatima bavila se je ova grupa najviše sa Transilvanijom. Danas je opet uperen pogled na susjedno Besarapko područje. Kad je već potrebno, da se Rumunjska zarati i jer nije više moguće upad u Sedmogradsku, preostaje još Besarabia.

Stari Petar Carp, patrijarka, pripadnik konzervativne stranke, koji propovijedaše s početka rat protiv Rusije, bijaše do nedavno bez utjecaja na vladu i pučanstvo. Tekar sada širi se njegov upliv. Ali odluka i ovom pravcu nije baš jednostavna. Da se to postigne nuždan je sporazum sa Austro-Ugarskom.

Treća grupa politično svjesnih ljudi zahtjeva neutralnost Rumunjske. Kojim ovj pripadaju i socijaliste, koji međutim igraju u Rumunjskoj podređenu ulogu. Kao što i u Italiji, vidimo i ovdje sine, koje djeluju protiv rata. Sile četvornog sporazuma pripravne su oprijeti se ovoj skupini, kad bi se odlučila Rumunjska za rat protiv njih.

Kako teško djeluju događaji na istočnomu ratištu na države, koje žele ostati neutralne, dokazuje među ostalim i brojaj talijanskog dopisnika „Secola“, Magrinia. Brozovaj pripovijeda, kako je u Bukarestu, pa saopćuje razgovor s prijašnjim ministrom Filipescom, vojdom rumunjske ratne stranke. Filipescu se tuži, da je sasvim bez gada. Budućnost Rumunjske je uništena. On je u dva navrata obećao, da će Rumunjska ući u svjetski rat, ali je oba puta morao svoji riječ prekršiti. — Neki je diplomat entente rekao Magriniju, da držanje Rumunjske ovisi o događajima na Balkanu.

Razne vijesti.

Neispravni glasovi o ponudama separatnog mira između Austro-Ugarske i Srbije. U novinama se već mnogo puta spominjalo, da se na neki način, radi o miru između Austro-Ugarske i Srbije. I srpski vladin organ „Samouprava“ napisao je nedavno, da je Austro-Ugarska već dva puta ponudila Srbiji sklapanje separatnog mira. No sada organ vanjskog ministarstva, „Fremdenblatt“ oprovrgava posebnim komunikacijom ove mirovne glasine kako slijedi:

„U srpskom listu „Samouprava“ od 6. (22.) juna tvrdilo se očito službeno, da

samo u arhitekturi i vanjskim licem, nego doista slično kao Rijeka talijanski. Leži na malom otoku, koji je radom ljudskim postao poluotokom, te je sa svojih 15.000 stanovnika mala Venecija, jer je grad na lagunama, što ga je dužd Enrico Dandolo početkom četvrtoga krstaskoga rata zauzeo, zadržao čvrsto i žilavo svoj karakter. Doduse vrve po njegovim ulicama Morlaci (?), slavni Primorci i rjpa, ali nijesu mogli izmijeniti gradskoga značenja. Na uličnim pločama nema za cijelu ostalnu Dalmaciju značajne dvojezičnosti, i niklo ne čez sumnjati, ako ga tko iznareda prenese za vrijeme trgovanja na tržista u Zadar, da je i talijanskom kulturnom području. Za to će se to više začuditi, ako nastavi težnju na jug.

Nekoji su obalni gradovi doduse zadržali svoj stanovitu talijansku vanjštinu, ali je tim i definitivno riješena njihova prošlost. Šibenik, Špišet, Dubrovnik i Gruž mogu putnika, koji doputuje s morske strane, za kratko vrijeme zavarati; ta će varka potrajati čas-dva i na kopnu, za boravka na „rivi“ ili „marini“, gdje dopiru do usjuj oni izrazi, na koje je prievie na brodu. Vrlo će se brzo međutim svakto uvjeriti o pravom stanju stvari.

je ponosna i obijesna Austro-Ugarska majlo i slaboj Srbiji već dva puta ponudila separatni mir.“ — Na to „Fremdenblatt“ izvjavljuje ovo: „Mi smo sa kompetentne strane ovolavteni izvjaviti, da je ova tvrdnja sasvim izmišljena. Austro-Ugarska za cijavo vrijeme rata nije nikada i nikomu pa ni Srbiji, učinila mirovne ponude.“

Raspodjela raznih predmeta kod područnice crvenog križa. Od danas unaprijed prodavaju se od 3—11 jutro i od 3—5 sata navečer društvenim prostorijama ovdješnje područnice crvenoga križa. (Sv. Polikarpo br. 204.) više predmeta razne vrsti, što su ih darovale milostive gospođe članice ili drugi dobroćinitelji. Pošto utržak ovih predmeta ide u korist crvenog križa i ratne opskrbe, umoljava se za čim veći posjet.

Važno za one, koji putuju u Kranjsku. Odbredbe c. kr. zem. predsjednika Kranjske od 28. juna 1915.: Gradjanske osobe ne smiju prekoračiti zemaljsku među ni iz Kranjske ni u Kranjsku bez izkazuje (legitimaacije). Pri tome je svojedno, da li se služe vozilima ili ne. Za pristup u Kranjsku iz Štajerske ili Koruske treba iskazati: 1. putni list, providjen fotografijom, na kojem je oznaka političke ili c. kr. policajske oblasti: „Vrijedi također za putovanje u području juozapadne armije“; 2. fotografijom provijedene legitimaacije za državne ili dvorske službenike, za namjesnike državnih ili privatnih željeznica ili za rodbini istih, ili 3. posebnom legitimaacijom, koju izdaje nadležna politička i okružna oblast ili u krajevima, gdje su c. kr. policajske oblasti, ove oblasti. — Kroz kranjsko-hrvatsku među: Osim pod a) označenoga dokumenta treba propustiti list, koji valja izposlati prije prelaza državne granice kod to o vlastitene vojničke oblasti na Rijeci, Senju ili Zagrebu. Sa austrjskog Primorja: Osim pod a) označenoga dokumenta treba propustiti list, koji valja izposlati prije nego se predje među, kod najbližeg vojničkog zapovjedništva.

Gospodi dopisnicima na obavijest. Mnogi su pozdravili izlazeće našeg lista sa vijestima i preporukama, koje ćemo postepeno i po mogućnosti prostora uzivajiti i pripovijati. U koliko nismo odmah pripući njihove sastavke tražit je nastao u sadšnjim položajim. Te razloge pribižiti ćemo usmeno svim onim, koji su se nas prisnomisa sjeliti.

Predaja pisama. G. kr. tvrdjavni komesar upozoruje općinstvo, da se imadu pisama na poštu predati otvorena, te ima odmah na svakom pismu napisati svoju točnu adresu (ime, prezime i stanovanje). Manjaka se pisma ne će dalje odasijati.

Pšenično brašno u Austriji. Načelnik grada Beča pozvao je zastupnike bečkih pekarskih udruga za danas na sastanak u gradsku vijećnicu. Na tom sastanku pretest će se naročito pitanje o novom miješanju brašna za kruh, pošto se načelnik nada, da će se uskoro moći izdavati pšenično brašno, koje će doći iz Njemačke. Radi se o izdavanju pšeničnoga brašna na manje porcije. Dakako da slobodnom određivanju općine smeta još postojeca ministarska naredba za protrajivanje pečiva u pogledu uporabe pšeničnoga brašna za kruh i glede prodaje na malo.

Najbolji je tomu dokaz maleni gradit Trogir, u kojem lav sv. Marka pozdravlja svakog izetnika. U tom je gradit talijanski jezik posvema izečao. To isto vrijedi i za Dubrovnik, koji je nakon strahovitog potresa u god. 1667, uskrsnuo kao čisti talijanski grad, a koji u sadšnjosti predstavlja posvema srpsko-hrvatsku općinu. Ovdje započimlje nadmoć srpskog nad hrvatskim jezikom. To se ne može konstatirati u govoru, jer je govor hrvatski jednak srpskomu, nego se to opaža u pismu: katolički Hrvati pišu latinicom, a pravoslavljeni Sibi ćirilicom. Osebito opasno to u Kotoru, gdje susrećese gotovo samo ertiske mljapse. Pa i u Kotoru ti upada u oči talijanski lav kao uspomena na prošlost, kojoj se izgubio svaki trag.

Tako stoji stvar u istinu, zavrsnje isti pisac, ako je promatramo otvorenim očima, a ne kroz žirovištske objebove naučarske. Regno d'Italia nema nikakva etnografske prava na zemlje, što se prostiru onamo od Soče do Boke Kotorske.

Ne smijesh stanovati, niti noću poći na tavan.

U vlastitoj stvari. Mnogi se čitatelji tuže, da „Hrvatski List“ prekasno izlazi. U nase opravdanje moramo naglasiti, da nismo tome samo ta krivi. Ratno doba je nanijelo novinarima raznih poteškoćah, među koje ubrajamo u prvom redu strožiju cenzuru, koja za „Hrvatski List“ u Pulj trosalno doba odlučuje. Nade je, da će se i nasemu listu u kratko jednokom mjerom mjeriti. Istodobno umjeljavamo, da se na list predaćuju u Pulj samo onaj, koji nema prilike si list dnevno kupiti. Slijauje postom u Pulj prouzročuje jednodnevno zakasnjenje u primanju lista. — Svi oni, kojima smo poslali „Hrvatski List“ na ogled postom, primati će ga do uključivo 15. ovolja mjeseca. Tko ne pošalje predlatu do istoga dana, ne će primati lista dalje.

Treći ratni zajam u Engleskoj. Kako suglasno stiču vijesti novinama, nama pristupaćima, kari Engleska raspisati ratni zajam. Do sada čiji ministar riznice deficit na 518 milijuna funti (12.432 milj. kruna). Budući su do sada pomagale državu i banke, to je palo zlatno pokriće, što Englezima nije drago. Osim toga dugovi se bankama moraju vratiti, pa je zato ministar riznice predložio, da se novac dobavi putem ratnog zajma od općinstva sa ukamaćenjem od 4 1/2%. Radi tako visokog ukamaćenja ratnog zajma izvodi se u naseu novinstvu za zaključak, da engleske financije dobro ne stoje. Medjutim se sa strane Engleza ističe, da se sa ovime kamatnjakom moralo tako visoko ići, jer stari ratni zajam nisi 4 1/2%, pa se uslijed toga ne bi skupilo dosta potrebnog novca. Inače se žali tako visok kamatnjak, ne samo plaćena kamata, već i radi vrijednosti ostalih papira. Stari ratni zajam sa konzolama i anuitetima od 2 1/2% i 2 3/4% zamjeniti će se od vlade sa novim ratnim zajmom. Tečaj starog ratnog zajma stoji 66 1/2, to je približni tečaj. Konverzija će se samo onda obaviti, što isto toliko novog ratnog zajma uzme, koliko želi konverzijom novog ratnog zajma postići. U engleskom parlamentu nije glede ratnog zajma viadala jednodušnost. Jedan parlamentarc preporuča povisiti poreze umjesto ratni zajam raspisati. Konačno je sa više strana izražena bojazan, da će 4 1/2% ratni zajam prouzročovati konsternaciju među predsjednicima drugih slabije ukamativih vrijednosnih papira. Visina ratnog zajma biti će ograničena. Ratni zajam bit će upotrebljen za dio otplate državnog duga, a tečaj bit će računat al pari.

Tjeralac. Slijedeći raspis napsnjenja namigne nog suda vojničkog zapovjedništva (etapnog komandnog zapovjedništva) u Gracu danje se do opeg znanja: Anton Razzo, sin Ivana Razzo, rođen 1851. godine, pripadnik Pule, katolik, trovački namjesnik, unovačen godine 1903, u Trstu za domobranski regiment br. 5, naknadni pričuvnik 11. godine, dne 27. julyja 1914. pozvan pod barjak i otada iz Trsta njegovo mjesta boravajja izginnu, ernih vlasni, cronmanjajisti ćuđu, ernih obrva, razmjernih ustijna, nosa i brade, dugog lica, slabih zubu, govori njemački, talijanski i hrvatski, tjelesne mjerne 1,68 m, žarno je sumnjaj zločina begunstva po § 183 v. k. z. Treba ga uapsiti i izručiti.

Škola za boj bajnetom u Francojoj. U Parizu se sastavio patriotski odbor, koji se zove „Comité du Combat à la Baionnette“. Na ćelu su mu Bannes, Berenger. Odbor hoće na temelju toga, da su vojne oblasti priznale prednosti „Ecole de l'assaut“ pred svakom drugom metodom poučavanja u boju bajnetom, da među vojnicima izva fronte siri za uvježbanje potrebam primenik o loju u bajnetom. Ministar rata i glavni član potvrditii su odbor, a grad Paris podupire ga novcem.

Prva oteta talijanska zastava. Potvrđuje se nedavno javljena vijest, da su hrvatski vojnici zagrebačke 53. pukovnije oteli prvu talijansku zastavu.

Prozore i vrata drži tako zatvorena, da ne može noću iz njih prodrijeti nikakav tračak svjetla.

Ne stavljaj na poštu zatvorena pisma i ne zaboravi na nje izvana napisati točno tvoju adresu.

Na lijevoj ruci moraš nositi vezanku (vrcpu).

Druga Austro-Ugarska crvena knjiga.

(Nastavak.)

Posljednja ponuda Austro-Ugarske.

Posljednja ponuda monarhije, koja je u Rimu piserno predana po c. i. kr. pozivniku kao i po njemačkom pokliskaru Bošlovu talijanskoj vladi, opselaza je u bitnosti svojoj slijedeće točke:

1. Cesiju talijanskog dijela Jznog Tirola.
2. Cesija zapadnog područja oko Soče, što ga nastavaju Talijani.

3. Sto se tiče Trsta, ponudjeno je, da će se ondje obrazovati jedno talijansko sveučilište, da će se gradu podati istog jednog carskog slobodnog grada, da će se gradski statut pobravniti reviziji, pa će se uz pridržavanje dosadnje gradske autonomije osigurati talijanski njegov karakter, te konačno da će se proširiti ciosadnja zona slobodne luke.

4. Monarhija je spremna priznati posve manjši suverenitet Italije nad Valonom i okolišnim područjem.

5. Monarhija izvjavljuje svoj posve manjši politički desinteresaemet u Albaniji.

6. Monarhija se odriče svih starih zahtjeva, koji bi mogli nastati na temelju titula o zaposjednuću Dakekanesa po Italiji, a koje bi zahtjeve mogla da protiv Italije podigne monarhija.

Kao protivničku zahtjeva monarhija samo to, da se Italija izvjavljuje, da će se za vrijeme čitavog trajanja svjetskoga rata držati prema monarhiji, njemačkom rajtu i Turskoj neutralnom i da proglaš svoj desinteresaemet gledom na sve tekovine, koje bi monarhiji tečenjem mogla rata ili uslijed mirovnog utanačenja ovolje pripasti.

Sto se tiče jamstva glede provedenja ovog utanačenja, Austro-Ugarska bi se obvezala, da će, ćim se ovo utanačenje sklopi, objavitii svećani proglas o cesiji odstulpljenih područja. Povrh toga imala bi se odmah nakon sklopljenog utanačenja sastati mjesovita povjerenstva, da urede detaljna pitanja. Zaključci tih povjerenstva potpadali bi pod ratifikaciju ovolje vlada. Ćim bi ta ratifikacija bila provedena, uslijedila bi i cesija odstulpljenih područja, koja bi se imala završiti u roku od mjesec dana.

Konačno bi se Austro-Ugarska i Italija sporazumjelye u tome, da njemački rajh jamči za lojalno provedenje ovih utanačenja.

Uzaluđno nastojanje.

Nu kad je i prema ovom propozicijama talijanski kabinet sudio i kad su parlamentarni događajji kao i izvjavje ministra-predsjednika Salandrea, od dne 20. svibnja, koje su u silno uzrujanom pučanstvu, koje je bilo kroz mjesec podjarone, naišle na živahni odziv, jasno dokazale čvrstu odluku Italije, da padne dogodišnjem svojem savezniku posve neovisno od bilo kojih konkretnih zahtjeva, te i bez najmanjeg pokušaja opravdane motivacije vjerolomno izva ledja, držala je austro-ugarsku vladu dne 21. svibnja, da je nadosao čas, da odgovori na posljednje saopćenje talijanske vlade od dne 5. svibnja, da dokaze posve manjšu osnovanost talijanskih izlika i neodipustivost jednostrano proklamiranog ukloče svezava po Italiji, te da konačno odlikne svaku odgovornost za sve konklevencije, koje bi se mogle nadati uslijed ovog samovoljnog odricanja Italije od trojnog saveza. Mlao dana iza toga, dne 23. svibnja, predao je kraljevski talijanski poklikar u Beču vojvoda od Avarne, ces. i kr. vladl objavju, ćija neosnovana i trosna motivacija zvući, kao priznanje slabog vlastitog svog stajalista.

Ostali spisi priloženi crvenoj knjizi. — Albansko utanačenje. Crvena knjiga u vezl sa ovim prikazom donosi najvažnije diplomatske spise, tako u prvom redu utanačenje glede Albanije sklopljeno godine 1909. i 1901. između ces. i kr. vlade i kraljevske talijanske vlade, a koje sadržajje slijedeće točke: 1. Da se status quo imado tako dugo uzdrži, dok to okolnosti dopustjaju. 2. Nastojati oko toga, ako se sadanje stanje ne bi moglo više uzdržati i ako bi se ukazala nužda za promjenama, da te stvarne promjene imadu uslijediti u smislu autonomije. 3. Oćenito i na temelju obostanilih dispozicija, kadgod bi se nasao zać razlog: tražiti zgodna sredstva i puteve nase zajedničke interese dovesti u sklad i očuvati ih.

(Konać.)

Ćim nastupi tama, mora u gradu vladati najveća tišina.